

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

L. A.:

Kuluk

Od prejemkov za februar se bodo — kakor že pet let doslej — tudi letos odtegnile vsem aktivnim in upokoje-nim državnim uslužbencem precejšnje vsote kot odkupnina za osebno delo na samoupravnih cestah. O tem tako imenovanem »kuluku« smo že ponovno pisali in dokazovali kako hudo breme je ta izredni davek za vse drž. nameščence, zlasti še odkar ga v naši bano-vini vsi drugi ljudje ne plačujejo več.

Kuluk je uvelodan zakon o samo-upravnih cestah od 8. maja 1929. Ta zakon je bil kasneje spremenjen in dopolnjen z zakonom o spremembah in dopolnitvah prvoznega zakona od 30. maja 1930. Po tem zakonu so zave-zani osebnemu delu za gradnjo in vzdr-ževanje samoupravnih cest vsi za delo sposobni moški prebivalci od polnih 18 do 55 (zdaj 60) let. Ta obveznost oseb-nega dela se more odkupiti s plačilom ustrezne delavske dne. To odkupni-no pa morajo plačevati tudi vsi tisti prebivalci, ki sicer niso dolžni osebno delati pri vzdrževanju samoupravnih cest (kot n. pr. ženske, mlajši oz. sta-rejši moški itd.), pa plačujejo neki do-ločeni minimalni znesek neposrednega davka.

Osebnega dela pa ne morejo izvr-ševati fizično, kar je v splošnem dano na izbiro drugim zavezancem, vsi dr-žavni in samoupravni uslužbenci in upokojenci. Ti morajo v vsakem pri-meru plačevati odkupnino za osebno delo v denarju. Odkupnina se do-loči z zneskom telesne plače (osnovne in položajne) oz. tridnevne pokojnine, kolikor je le-ta odmerjena od njihove zadnje aktivitetne osnovne in položaj-ne plače. Drugi prejemki pri upoko-jenjcih se od leta 1933. dalje ne upošte-vajo več za izračunitev kuluka.

Po navedenem je torej že v zako-nu samem za drž. in samoupr. name-ščence in upokojence določen izjemen položaj, ker isti ne morejo cestnega dela osebno izvršiti, temveč morajo vsakakor plačati odkupnino v denarju. Ker se pa za gradnjo in vzdrževanje samoupravnih cest uporablja ljudsko delo samo tedaj in samo toliko, kolikor samo-upravna telesa teh del ne morejo izvr-ševati iz svojih splošnih denarnih sred-stev, je nastal v naši banovini za javno uslužbenstvo še prav poseben, popol-noma izjemen in kar nevzdržen polo-žaj, ko je banovina pobiranje kuluka v splošnem odpravila. V banovinskem proračunu za leto 1932./1933. je bil ku-luk za vse prebivalstvo dravske bano-vine odpravljen, ker je banovina kot nadomestilo uvedla v ta namen nove posebne cestne doklade, ostala je pa obveznost plačevanja odkupnine za cestna dela samo še za javne nameščen-ce in upokojence. Po tem proračunu

naj bi plačevali v naši banovini javni nameščenci na leto približno 1 milijon dinarjev samo banovinskega kuluka. Ker se pa z banovinskim pobira tudi občinski kuluk, se znesek podvoji.

Pri tem je zanimivo to, da morajo javni nameščenci plačevati odkupnino neglede na spol, starost in položaj, to-rej tudi ženske in starci, ki zaradi vi-soke starosti za telesno delo sploh niso več sposobni. Že v tem je očitna ano-malija, ker gre vsaj po besedah zakona za odkupnino za osebno delo. Prav ta-ko so dolžni plačevati kuluk tudi te-lesno pohabljeni javni nameščenci in upokojenci, čeprav niso fizično sposo-bni za delo.

Odkar je za vse ostale prebivalce dravske banovine kuluk odpravljen, uživamo samo javni uslužbenca ta »pri-vilegium odiosum«, da še naprej plaču-jemo kuluk, in sicer **samo mi**. Že samo če upoštevamo okolnost, da ogromna večina javnih uslužbencev prav gotovo ne izrablja prekomerno samoupravnih cest kot to delajo razni industrijci, tr-govci in drugi podjetniki, ker pač ni-majo ne voz ne motornih vozil, temveč hodijo lepo peš, uvidimo, da je ta iz-jemna obremenitev našega stanu po-vsem neutemeljena. To so spoznali tudi pripadniki drugih stanov in že aprila 1932 je na pr. ljubljanski občinski svet sprejel resolucijo, ki predlaga, da se iz banovinskega proračuna črtajo določbe o odkupnini za osebno delo, katero naj plačajo javni uslužbenca, in naj se le-ti sploh oproste plačevanja kuluka enako kot vsi ostali prebivalci. Resolucija je naglasila doslovno: »Nepravilno bi bi-lo, da bi kuluk plačevali le javni in sa-moupravni nameščenci in to celo dva-krat: posredno, in neposredno z zviša-nimi dokladami na državne davke.«

Resolucije slične vsebine, spome-nice in prošnje v tem smislu je pred-ložilo že nešteto naših strokovnih dru-štev vsem odločujočim činiteljem in to že ponovno, pa brez uspeha. Doslej se ni posrečilo, da bi se ta tako očitno neutemeljeni izjemni davek odpravil. In tako bodo ta mesec državni usluž-benci in upokojenci prejeli spet za lep znesek nižje prejemke. To je v današ-njih časih, ko draginja vsak dan na-rašča, ko so stanovanja še vedno ne-znosno draga, ko je s skrčenimi pre-jemki res že nemogoče količkaj po člo-veško živeti, še tem težje prenesti.

Treba bo, da se vse naše organiza-cije aktivnih in upokojenih uslužben-cev kar najprej sporazumejo za enotni skupni nastop. Predložijo naj odloču-jočim vso nesocialnost in neosnova-nost tega izjemnega, hudega bremena, ki prav zaradi svoje izjemnosti tudi moralno hudo zadene javne nameščen-ce.

Kakor se iz teh indeksov more raz-videti, so se življenjske potrebščine v primeri s prejšnjimi leti dejansko po-cenile.

Ugovor, da so današnje plače, pre-računane v zlatu napram predvojnim plačam manjše, je točen. Ali prav tako je točno tudi to, pravijo zagovorniki, da so tudi današnje cene v zlatu v pri-meru s cenami v letu 1914 nižje.

Točno...

Vendar si stvar oglejmo še malo bolj točno!

Za podlago nam služijo ugotovitve zagrebške Delavske zbornice. Glej tudi članek »Nekaj socialne statistike« v »Glasniku« št. 10 tekočega leta.

Povprečni mesečni zaslužek javnih uradnikov — državnih in samoupravnih — v krajih, ki tvorijo danes kra-ljevino Jugoslavijo, je znašal leta 1914. po odbitku davkov in socialnih dajatev okroglo 290 Din.

Povprečni mesečni zaslužek jugo-slovanskih javnih uradnikov pred 1. oktobrom 1935. znaša po odbitku dav-kov in socialnih dajatev v zlatu okroglo 150 Din.

Indeks zaslužka (1914 = 100) = 52.

Mesečni stroški za življenjske po-trebščine (hrana, obleka, obutev, sta-novanje, kurjava itd.) na bazi fiziolo-ško-fizičnega, torej animalskega eks-istenčnega minimuma znašajo po raču-nih zagrebške Delavske zbornice v zla-tu leta 1914 Din 54.— za samca, Din 142.— za obitelj (oče, mati in dva otro-ka), leta 1935. pa Din 42.— za samca in Din 110.— za obitelj.

Kako živimo na deželi?

(Iz pisma uredništvu)

V lanski 20. številki smo objavili zanimiv dopis nekega našega naročni-ka, ki je po zadnjih redukcijah pre-jemkov v prvem navalu ogorčenja list odpovedal, pa kasneje ta prenenagleni sklep spet preklical. Iz tega iskrenega pisma smo povzeli nekaj najbolj zna-čilnih odstavkov in smo jih — žal brez naše krivde nekoliko okrnjene — ob-javili v vzgled in vzpodbudo drugim našim tovarišem, ki so smatrali za po-trebno, da kot protest na znižanje prejemkov odpovedo naš list, ki z zni-žanjem prav gotovo ni niti v najhujši zvezi.

Danes objavimo še nekaj odstav-kov iz drugega pisma tega zvestega na-ročnika, ki ga je napisal, da nam po-jasni razloge zakaj je, kakor tudi pre-mnogi drugi drž. uslužbenci v enakih razmerah, primoran, da se omeji prav pri vsem, na žalost tudi pri izdatkih za kulturne dobrine. Naj ta idealist, ka-kršnih je menda le še malo med nami, govori sam:

»Imel sem radio, bil sem naročen na različne knjižne zbirke, časopise, re-vije itd. Pri predzadnjem znižanju plač sem moral s težkim srcem žrtvovati radio, medtem ko sem vse ostalo ob-držal. Kadar sem pričakoval kakšno revijo, sem bil časih že naravnost ne-strpen, če je nisem dobil pravočasno. In če sem zvedel, da je kdo drugi izišlo številko dotične revije že prejel, jaz pa še ne, sem bil ljubosumen. Narav-nost doživeti pa je bilo zame, kadar sem dobil po pošti knjigo, pa naj bo ista katerekoli založbe. Kakor star skopuh cekine, sem knjigo božal z ro-kami in očmi, in kadar sem začel čitati, sem pozabil na vse tegobe življenja. Mi tukaj, daleč proč od železnice, tako rekoč odrezani od sveta, nimamo brez-plaćnih prosvetnih tečajev, nimamo po-učnih in zabavnih predavanj, mi tu še tako zvanega »firbca« ne moremo pa-sti, ker nimamo kje. (Pisec živi namreč v majhnem kraju, ki je oddaljen nad

Indeks stroškov za najelementar-nejše življenjske potrebščine (1914 = 100) = 77.

Povprečni mesečni zaslužek javnih uradnikov sredi leta 1935. je torej na-pram letu 1914. za 48% nižji, medtem ko so se stroški za življenjske potreb-ščine znižali samo za 23%.

Tako do 1. oktobra 1935...

Po tem datumu ima stvar zopet drugačno lice.

S 1. oktobrom 1935. znižani meseč-ni prejemki znašajo povprečno v zlatu 130 Din.

Indeks zaslužka po 1. oktobru 1935 (1914 = 100) = 45.

Stroški za življenjske potrebščine in indeksi teh stroškov se medtem niso izpremenili na boljše.

Povprečni mesečni zaslužek javnih uradnikov je sedaj napram letu 1914. za 55% nižji, stroški za življenjske po-trebščine pa so nižji samo za 23%.

Ponovno naglašamo, da so v stro-ških za življenjske potrebščine všteti samo oni stroški, ki so neobhodno po-trebni za vzdrževanje golega življenja in delazmožnosti in da niti najmanje niso upoštevani oni stroški, ki jih na-rekuje socialni položaj javnega urad-nika.

Cene poljedelskih produktov ka-žejo tendenco dviganja in se njihov dvig po vsej pravici forsira. Če ostane pri dosedanjih cenah industrijskih pro-izvodov in zlasti pri dosedanjih viso-kih najemninah, bo v najkrajšem času razmerje med indeksom plače in in-deksom stroškov za življenjske potreb-ščine še veliko bolj nenormalno.«

En-Ko, Ljubljana:

Plače in stroški za življenjske potrebščine v luči indeksov

Iz zagrebškega »Glasnika željez-ničkih činovnika«, odlično urejevanega glasila Združenja železniških uradni-kov, prevzemamo sledeči velezanimivi članek, ki na podlagi suhih statističnih podatkov opiše naš nevzdržni gmotni položaj. Naj govori članek:

»V dnevnih časopisih se zadnje znižanje prejemkov državnih in samo-upravnih uslužbencev pojasnjuje in opravičuje med drugim tudi s tem, da je indeks cen za pridelke, ki jih prebi-valstvo največ konzumira, po prouče-vanjih Narodne banke in Delavske zbornice v Zagrebu znatno padel tako v trgovini na debelo, kakor tudi na

drobno in da zaradi tega znižanje pre-jemkov ni pretirano. Po izsledkih za-grebške Delavske zbornice je bil splošni indeks cen na drobno (baza julij 1914 = 100 v zlatu) za najvažnejše pridelke sledeči: Avgust 1929—159, avgust 1930—152, avgust 1931—134, avgust 1932—120, avgust 1933—89, avgust 1934—86, avgust 1935—86. V pogledu stroškov za življenjske potrebščine (hrana, obleka, obutev, stanovanje, kurjava itd.) po indeksih Delavske zbornice v Zagrebu, če se vzame za podlago mesec julij 1914, je stanje sledeče: 1929—164, 1930—145, 1931—138, 1932—114, 1933—81, 1934—76, 1935—77.

Posnemajmo jih!

Žalostne slike

Tragedije iz življenja državnih upokojencev

Po somborskem upokojenjskem listu »Naša Reč« objavljamo iz članka, v katerem zagovarja potrebnost socialne samopomoči drž. upokojencev, zlasti pa najnujnost ustanovitve birmiških blagajn, posmrtninskih skladov in drugih humanitarnih ustanov, nekaj značilnih odstavkov, ki z žarko lučjo osvetljujejo žalostni položaj, v katerem životarijo po raznih krajih naše države stari državni upokojenci. Naj bi te slike tudi v naših upokojenih tovariših vzbudile zanimanje za socialna vprašanja, katera bo treba slej ali prej rešiti v korist vsega stanu. Zlasti stalno padanje prejemkov in naraščajoča draginja silita vse državno upokojenstvo — prav tako pa tudi aktivne državne nameščenice — da se tudi v tem pogledu postavijo na lastne noge. — Naj govori članek:

»V nekem listu beremo ta žalosten pojav: »Umrli je vdova nekega uradnika, ki ni imela prav nobenega svojca. Pogrebno društvo, ki je bilo prepričano, da se tudi po smrti vdov izplačuje pogrebna, jo je prepeljalo na pokopališče. Ko je pa društvo hotelo dvigniti pogrebno in je izvedelo, da vdova nimajo pravice do pogrebne (posmrtno) podpore, je takoj poslalo svoje uslužbenke v mrtvašnico z nalogom, naj truplo vzame iz rakve. Če bi se ne bili navzočni tovariši moža pokojnice zavzeli zanj in prevzeli pogrebne stroške nase, bogve kako bi bila pokopana vdova vrlega, vzornega in poštenega uradnika.« (Zdi se nam, da se je to zgodilo v Zagrebu; op. ur.)

Revščino in pomanjkanje, v katerem životarijo upokojenci in upokojenke nam značilno označuje tudi ta primer. Josip Kovač, upokojeni železniški uslužbenec, je stanoval v nekem zasebnem stanovanju v Slavonški Orahovici. Sorodnika ni imel nobenega. Med boleznijo se ni nihče pobrigal zanj. Umrli je zaradi slabe hrane in pomanjkanja postrežbe. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico, toda pogreb se ni takoj vršil, ker ni bilo dediča, ki bi se bil pobrigal za to. Na vse zadnje, ko se je truplo pričelo že razkrajati, so najeli ciganski voz in nekaj ciganov, ki so Kovača pokopali brez rakve in brez molitve, ker ni bilo nikogar, ki bi bil plačal duhovnika.

Še drugi primer. Neki stari onemogli upokojenec v S-u, ki ni imel nobenega svojega človeka, je dobil po pošti čeku nekega staro pokojniško terjatev v znesku 53.000 Din. Starec, ki ni vedel, kaj mu je pošta vročila, in ker ni imel nobenega svojca, je odšel k nekemu znancu. Ta je šel s starcem na pošto, in ko je starec prejel denar, mu je odvzel novce, si jih pobasal v žep in — gotova stvar. Starec je živel in umrl v največji revščini v nekem zasebnem poslopju — v hlevu.

Še primer iz življenja. Neki upokojenec je obolel na želodcu. Živel je samo za svojo družino in s svojim vzornim in zmernim življenjem se mu je posrečilo, da je obdržal ravnovesje v svojem družinskem proračunu, v katerem je bila njegova pokojnina edini dohodek. Zdravnik je ugotovil, da ima tvor na dvanajstercu in mu priporočil operacijo. Vsa družina se je prestrašila, sam je pa skoraj izgubil glavo ob razmišljanju, od kod naj krije stroške za tako operacijo in stroške za morebitno zdravljenje po operaciji. Ves obupan je odšel k zdravniku-specialistu, ki je ugotovil, da nima tvora in da operacija ni potrebna. Ves iz sebe je hitel nesrečnik domov in s solzami v očeh sporočil ženi specialistovo diagnozo, hkrati jo je pa potolažil, da se mu ne bo treba zaradi bolezni zadolžiti. Če bi se ne bil dogodil ta preobrat v njegovi bolezni, bogve v kakšno revščino bi bil hkrati z družino zabredel. A vse to samo zato, ker ni niti družine, niti samega sebe zavaroval, niti ga ni zavarovala država za take hude in nepredvidljive primere.

Samo iz teh nekaterih žalostnih primerov, ki pa morejo zadeti vsakogar izmed nas, je videti kako zelo je potrebno vsaj bolniško zavarovanje ne le upokojenega, temveč prav tako tudi aktivnega državnega uslužbenstva. Treba bo, da se vse naše organizacije v kratkem skupno in enotno lotijo teh veljavnih vprašanj, ki ne trpe odlaganja. Da bodo pa mogle uspešno rešiti ta življenjski problem našega stanu, je treba, da so močne in da združujejo v svojih vrstah vse pripadnike stanu drž. nameščenec in upokojencev.

Zato veljaj prav vsem v njih lastnem interesu poziv: vsi v organizacije!

»Po čl. 147 uradniškega zakona iz leta 1923 pripada rodbinska pokojnina v enakih delih uslužbenčevi ženi in otrokom, rojenim v zakonitem zakonu ali pozakonjenim.

Ne drži navedba v izpodbijani odločbi, da je tožiteljica ločena žena, to pa iz razloga, ker se po določbah rimsko-katoliške cerkve in avstrijskega državlanskega zakonika (§ 111) more polnoveljavna zakonska zveza med katoliki razvezati samo s smrtjo enega zakonca.

Z razsodbo okrožnega sodišča v N., štev. ... od ... ni bil razvezan zakon med tožiteljico in pokojnim N. N., temveč je bil samo ločen od mize in postelje.

Zakonska zveza med spredaj imenovanimi je ostala popolnoma v veljavi in zato tožiteljici kot uslužbenčevi ženi pripada pravica do rodbinske pokojnine.

Neumestno je sklicevanje v ministrovem odgovoru na določbo § 147, 2. odst. novega urad. zakona iz leta 1931, iz razloga, ker je pokojni N. N. umrl leta 1930, in se torej mora pravica do rodbinske pokojnine razpravljati po določbah starega uradniškega zakona iz leta 1923.

Zato se mora izpodbijana odločba kot zakonu nasprotujoča razveljaviti.

Na podlagi te razsodbe državnega sveta je nato prosvetno ministrstvo dotični vdovi priznalo rodbinsko pokojnino po umrlem možu, od katerega je bila ločena.

Iz razsodbe same je torej videti, da stoji državni svet na stališču, da se vsaj, če je mož umrl pred 1. aprilom 1931, ločenkam ne more osporavati pravica do rodbinske pokojnine. Iz utemeljevanja samega pa sledi, da smatra državni svet, da za katolike na nekdanjem avstrijskem ozemlju ločitve zakona, ki bi bila enaka razvezi, sploh biti ne more. Zato bi se tudi v primerih, kjer nastane vprašanje o pripadnosti rodbinske pokojnine ločenkam šele po 1. aprilu 1931, moralo smatrati, da pogoj § 147, odst. u. z. sploh ne more biti izpolnjen, ker ločitve po predpisih rimsko-katoliške cerkve v praksi dejansko sploh mogoče niso. — Sodna ločitev pa značaja razveze zakona nikakor ne more imeti. Zato bi torej — skladno s tem, po našem mnenju popolnoma pravilnem stališču državnega sveta — tudi po sedanjem urad. zakonu šla ločenim ženam pokojnina po možu.

Nabavne in prevzemne komisije

II. Po zakonu o drž. računovodstvu iz leta 1934.

A. Nabavne komisije

(Dalje.)

Nabavno komisijo po ustni (neposredni) pogodbi ali dogovoru sestavlja najmanj trije člani iz vrst uradnikov. Kadar je vrednost posla manjša od 5000 Din, smeta biti dva člana komisije iz vrst zvančnikov, ki imajo več kot pet let zvančniške službe ali iz vrst uradniških pripravnikov.

Pri nabavah, katerih vrednost ne presega 1000 Din, sme nakazovalec odrediti enega samega člana, ki pa mora biti iz vrst uradnikov. Ta odredba se izvrši po naredbi za izvršenje posla.

Izjemoma sme dovoliti nakazovalec, da pooblaščen uradnik oz. nabavna komisija vrši posamezne nabave, ne da bi bila zanje potrebna odobritev pogodbe s strani nakazovalca v sledečih primerih:

1. v primeru pod toč. 1, 2, 7, 9, 11 in 12 § 145;
2. pri nabavah iz toč. 5 § 145, če skupna vrednost nabave ne presega vsote 100.000 Din;
3. v primeru toč. 3 in 4 § 145, kadar gre za nabavo materiala, katerega skupna vrednost ne presega vsote 100 tisoč Din in
4. v primeru nabave iz toč. 10 § 145 po postopku, ki ga predpisuje ta točka neglede na vrednost nabave.

V vseh teh primerih je dolžan odrejeni uradnik oz. komisija, da predloži nakazovalcu izčrpano poročilo o izvršenem poslu. Poleg poročila je predložiti tudi originalni račun osebe, s katero je kupčija sklenjena in kateri je dolžna vsota izplačana ter potrdilo pristojnega organa (v primeru nabave materiala), da je nabavljeni predmet vpisan v knjigo inventarja oz. potrošnega materiala.

Komisija sme v navedenih primerih vršiti izdatke samo v mejah nakazovalčevega pooblastila.

Pogodbe s pomočjo pismenih ponudb (pri vseh nabavah, katerih vrednost ne presega 100.000 Din), se sklepajo komisijским potom. Člane komisije določi nakazovalec v odredbi za izvršenje posla. Sočasno je nakazovalec dolžan sestaviti pogoje, po katerih se sme pogodba skleniti, in določiti rok, do katerega je sprejemati ponudbe. Rok zavisi od vrste in vrednosti posla. Pri nabavkah preko 20.000 Din ne sme biti rok krajši od 10 dni. Pogoj morajo vsebovati klavzulo, da veljajo v celoti določbe III. poglavja tega zakona.

Komisija si lahko pribavi ponudbe kratkim potom, tako, da se obrne pismeno do posameznih trgovcev, ki so ali proizvajalci, ali pa po zakonu o obrtih

Pravica ločene žene do pokojnine

Po smrti nekega učitelja je prosvetno ministrstvo priznalo njegovemu mladoletnemu zakonitemu sinu pokojnino, odklonilo je pa prošnjo bivše pokojnikove žene, ki je bila pa od moža sodno ločena, naj se ji prizna

pokojnina hkrati s sinom. Proti ti odločbi prosvetnega ministrstva je vdova vložila tožbo na državni svet, ki je z razsodbo od 23. junija 1934, štev. 14.455, razveljavil izpodbijano odločbo in svojo razsodbo utemeljil tako-le:

H. Duvernois:

Utvvara

»Bo prišla?« se je spraševal Léon Gobinet. »Bo prišla v plašč od modrega sukna s čaplinim klobukom, ki ji dajeta podoba zarotnice, ali v zeleno in rdečo progasti obleki, s klobučkom, okrašenim s poljskimi rožami iz pisanega usnja, da je videti podobna vajenki iz veletrgovine? Kaj poreče, ko vstopi? Sicer jo pa končno moram pač jaz prvi pozdraviti. Kakšen naj bom: nežen ali strasten, viharjen ali duhovit? Kaj če bi jo morda poljubil...? Seveda, toda po poljubu je spet treba kaj reči. Nekaj preprostih besed v zahvalo ne bi bilo morda dovolj? Ne! Kaj pa če bi dejal kar: »Ljubim te, Cécile! Tudi ne! To je izjava, ki jo je treba dolgo pogrevati in jo nato še vrelo, v pravem trenutku spraviti na svetlo...«

Sedel je in načel na papir besede: »Najdražja, samo sebe mi prinašaš v dar...« Nato je spet prečrtal stavek, in ga nadomestil z besedami: »Vse življenje sem te pričakoval, ljubica moja.« Ravno se je pripravljaj, da zapiše še tretji stavek, ko je slišal kako se obrača ključ v ključavnicu in se vrata odpro. Cécile Watresolt, žena Augusta Watresolta, lastnika slovite veletrgovine, je vstopila. Prišla je napol kot prodajalka in napol kot zarotnica. Zakaj imela je na sebi modro sukneni plašč in klobuček s pisanimi poljskimi rožami iz usnja.

»Ah,« je vzdihnila, »mislila sem, da nikdar ne dospem! Celo peljala sem se s čestno železnico — prvič v življenju! Kaj pravite k temu?«

Vse besede, kar si jih je bil Léon pripravljal, so se razblinile. Vzkliknil je:

»S cestno železnico! Pa zame! Kako dobro ste, moja draga, ljubljena, milostiva gospa!«

In dostavil je še:

»Ob takem strašnem vremenu!... Na srečo mi prinašate sonce s seboj. Davi sem navzlic dežju, ki je kar lil v potokih, jahal celo uro v Bulonjskem gozdiču. Bojim se le, da se je Ténébreux prehladil. Ti plemeniti konji so tako občutljivi!... Si hočete ogledati mojega Fragonarda in Clodiona?«

»Nisem prišla k vam, da bi si ogledovala vaše konje,« je odvrnila gospa Watresoltova čisto nedolžno, »in priznati vam moram samo to, da se strahovito bojim — da se mi je zdelo ves čas, da bom trčila ob mojega moža, in da se blazno bojim. srečati ga, ko bom šla od vas. Tako mi je, kot da imam led v žilah... in zato se vam gotovo zdim zelo malo ljubezniva. Ampak kaj hoteče?... Cesta... vsi ti moški, ki so zijali vame... skratka, imam občutek v duši, kakor ljudje, ki so na potovanju v London bili tako bolni, da jim misel na povratek zagreni tamkaj vse veselje... in končno, saj veste, da tako bogat trgovec, kakor je gospod Watresolt lahko kupi vsakogar v pomoč. In tako silno ljubosumen je! In vaša hišnica je videti nadvse prostaska...«

Nato je odložila plašč prav tako melodramatsko, kakor mušketirji na odru, ki se pripravljajo na dvoboj, se zahvalila za stol, sedla na naslonjač prav tesno na rob, kakor kdo, ki je trdno sklenil, da bo kar najprej odšel in trdo pomolila Léonu roko v ro-kavici.

»Preveč se bojim, dragi prijatelj, samo sedla bom, pa spet odhitim!«

»Dragica,« je dejal Léon, »saj se bo še vse uredilo. Mar nimava sredstva, da se popolnoma pomirimo? Pokličite po telefonu

pod kakršnokoli pretvezo moža. Tako boste ugotovili, da popolnoma mirno sedi v pisarni in nato me ne bo moglo prav nič več ovirati, da bi vam dejal, da ste mi moja zvezda, smisel mojega življenja, in da sem vse življenje čakal na vas... Tu je slušalka, izvolite poklicati številko...«

Ko je bila spojena, je Cécile govorila z najnežnejšim glasom:

»Tvrška Watresolt, Lobemuche & drug? Halo! Je tam gospod Watresolt? Si ti moj ljubček?... Ne? Ah... Oprostite... Kako?«

Nekaj časa je držala slušalko še ob ušesu, nato ji je trdo padla iz roke. Tedaj je Leon ves osupel opazil, da je postala prsteno blede in da se je zaman trudila iztisniti besedo.

»Saj vendar,« je vprašal, »ni novica pre-slaba?«

In Cécile je zajecjala:

»Moj mož... mož je mrtev...«

»Mrtev?«

»Mrtev. Nekdo mi je odgovoril, da je pravkar umrl, da so ga spravili domov, in isti glas je dostavil: Sicer se nam je pa že nekaj dni zdel zelo slab. — Uničena sem...«

Samogibno je pogledal Leon na svoj kos papirja. Toda ker za tako nepričakovan primer ni našel na njem nobenega obrazca, si je dovolil pripomniti:

»To je strašno!«

Toda takoj nato se je popravil, zakaj pri katastrofah, ki so zadele druge, je bil fatalist:

»Usojeno mu je bilo! Kaj bi? Nič si vam ni treba očitati!«

»Nič očitati si,« je ihtela Cécile. »Vdova sem in to izvem toda! Kako grozno! Dajte mi, prosim plašč. Kako grozno! Spremite me na ulico, sama komaj stojim na nogah. Posadili me boste v voz... kako grozno...«

Ko je praktični voz in posadil vanj Cécile, je izjavil:

»Slišite, zdaj pa grem...«

Toda zaklinjala ga je, naj jo v takem trenutku vendar ne zapusti. Kaj ji je bilo zdaj do spodobnosti! Saj nima niti sorodnika, niti prijatelja. Samo njega ima...

Nekoliko je pobledel, stopil v voz in povedal naslov. Nekaj trenutkov mučnega molčanja je sledilo, nato je Leon iznova začel:

»Slišite, zdaj pa res grem, Cécile, ljuba moja Cécile. Grozno je, kar se vam je zgodilo. Toda kar se meni godi, je strahovito. Popolnoma se zavedam dolžnosti, ki mi jih nalagajo te okolnosti. Gentleman sem, Cécile, toda...«

Bilo je mnogo teh »toda«. In Leon se je izpovedoval: njegovo bogato premoženje? Pena iz milnice! Njegov položaj kot inženjer? Niti pečenega groša vredne. Na skrivaj vodi knjige nekemu krojaču, ki mu zato daje elegantna oblačila... Njegov polnokrvni dirkač Ténébreux? Čenče! Ostarelo kljuse, ki ga najema za 6 frankov v neki jahalnici. Njegov Clodion? Baharijal! Pa Fragonard? Stara mrba, ki ji je neki prijatelj nadel to ime. Popolnoma se je spozabil:

»Nikoli ne zajtrkujem, saj nimam denarja za to... Kasno vstajam in jem potem v gostilnici. Revščina, kakršno vi, bogatini se razumeti ne morete. Samo še eno podrobnost: neki prijatelj mi daje svoje ponošene srajce. Postrežnica mi šiva nove zapeljivke nanje... da sem vam mogel ponuditi danes malo peciva, sem se moral nekaj dni vzdržati kajenja.«

S takimi »sredstvi« seveda ne more niti misliti na to, da bi prevzel nase odgovornost še za ženo. In v tretje je ponovil:

»Slišite, iti moram...«

pooblašeni, da smejo izvrševati posle, za katere se sklepa pogodba.

Kadar znaša vrednost posla nad 20.000 Din, se mora poziv za predložitev ponudbe objaviti tudi v službenem listu banovine in v enem famošnjih dnevnih listov. Če ni dnevnih listov v dotičnem kraju, se poziv objavi v enem izmed dnevnih listov na sedežu banovine. Poleg poziva za predložitev ponudb je objaviti tudi rok, do katerega se morejo sprejemati ponudbe in kateri od članov komisije je pooblaščen, da sme sprejemati ponudbe. Za vsako prejetjo ponudbo mora izdati zadevno potrdilo.

Prvi dan po izteku roka za prejem ponudb, se sestane komisija, odpre ponudbe in jih predloži nakazovalcu s svojim poročilom in mnenjem, katera od predloženih ponudb je najugodnejša.

Nabave potom javne licitacije vrši nabavna komisija treh članov iz vrst uradnikov, ki jih določi nakazovalec.

Predsednik komisije je najstarejši član po zvanju.

Javna licitacija se vrši v prostorih drž. uradov v času uradnih ur. Licitacija se začne dopoldne in traja nepretrgano, dokler se ne konča. Če je ni mogoče izvršiti v uradnih urah, je o rezultatu sestaviti zapisnik, delo pa nadaljevati popoldne ali naslednjega dne, kakršne so pač uradne ure, pretrgane ali nepretrgane.

Pismena licitacija se vrši potom pismenih ponudb, ki se izročajo v zapечатem zavitu neposredno ali po pošti uradu, pri katerem se ima vršiti licitacija. Kadar se izročajo ponudbe neposredno, izda urad potrdilo o prejemu. Po pošti je ponudbe pošiljati proti povratnemu receptu; riziko za zakasnelo vložitev nosi ponudnik.

(Dalje prih.)

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Vestnik

Našim prijateljem. Zaradi zadnjih znižanj prejemkov je precej naročnikov odpovedalo naš list z utemeljitvijo, da so k temu prisiljeni iz gmotnih razlogov. Morda to ne bo točno prav v vseh primerih in je bila redukcija nekaterim le povod, da se otresejo neprijetnega bremena. V takih primerih, na žalost, ni mogoče nič storiti. Je pa še veliko število aktivnih in upokojenih tovarišev, ki so navzlic redukcijam v stanu, da naroče naš list. Seveda bi bila potrebna osebna agitacija in priporočilo. Prosimo vse naše stare in preizkušene prijatelje, naj po možnosti vselej in povsod agitirajo za naš list. Samo z osebnim sodelovanjem vseh naših zvestih in poštovanih prijateljev bo mogoče povečati število naših članov in s tem nadomestiti izgube zaradi odpovedi. Prosimo torej vse prave prijatelje, lista, da store kar morejo.

Vabilo na sodelovanje. Vse aktivne in upokojene tovariše vabimo, da se uvrste v krog sotrudnikov našega lista. Zlasti pogrešamo stalnih dopisov z dežele. Tudi iz Maribora, Kranja, Ptuj, Celja, Novega mesta, Murske Sobote in drugih mest se le redko kdaj oglasi kdo. Vabimo vse, naj pridno dopisujejo v naš list, ki bo mogel biti res aktualen samó, če ga bomo podpirali vsi brez izjeme.

Nove zaupnice zaslužnemu organizatorju. Predsednik Jugoslov. učiteljskega združenja, g. Ivan Dimnik, je zadnji čas prejel spet veliko število pismenih in brzojavnih pozdravov in izjav, s katerimi učiteljske organizacije sporočajo zahvale in zaupnice za njegovo delovanje v prid združenja in vsega učiteljskega sploh. Take zaupnice so poslale zadnji čas spet sekciji JUU iz Zagreba in Splita, dalje sreska učiteljska društva v Gračanici, Sarajevu, Užicah, v Novem Sadu, Petrinji, Samoboru, Savniku, Hvaru in iz sresa podunavskega.

Zdelo se je, kakor da se prebujajo ona izsanj, ko je zmajala z glavo in rekla: »Ne, ne boste šli. Tudi jaz vam moram povedati resnico.«

In pojasnila mu je, da krije gospod Watresolt stroške za svoje razkošno gospodinjstvo samo s pomočjo radodarne, pa hudo bogate sorodnice, ki strašno sovraži njo in ji bo pri priliki odtegnila dosedanje podporo. Posli tvrdke Watresolt, Lohemuche & drug so tako ogroženi, da se je gospod Lohemuche za svoj račun lotil nepoštenih denarnih poslov. Avto je bil izposojen, najemnina pa še ni plačana. Oblike ji je posojala neka slovita modna trgovina, ker je delala reklamo za njene modele.

Nikdar si ne bi bila mislila, da se bosta tega dne oba tako popolnoma razgalila in da bosta tako gola, tako revna, tako z zobmi sklepetajoča si stala drug drugemu nasproti. Navzlic neprestanim »Slišite, iti moram«, ki jih je Leon jecljal z obupno trdovratnostjo, je Leon spremljal Cécile prav do praga zakonske spalnice. Odprla je vrata in na ves glas zakrivala. Pred njima je brez ovratnika, s copatami na nogah gospod Watresolt, ki je kipek zdravja in dobre volje, delal gimnastične vaje. Začudil se je, ko je zagledal ženo, katero je spremljal neznanec. Toda Cécile je pri priliki našla spet svojo hladnokrvnost:

»Omedlela sem na cesti in gospod je bil tako ljubezniv, da mi je priskočil na pomoč.«

Gospod Watresolt mu je izrazil svojo globoko hvaležnost in prosil, če se sme umakniti, da se dostojneje obleče.

Počakajta me v salonu. Upam, da bo gospod ostal na kosilu pri nas.«

Ko sta bila sama, se je Cécile globoko oddehnila.

»No, to je bila pa lepa reč! Gospodična pri telefonu se je zmotila v številki in ne-

Iz Narodne skupščine. Na seji dne 23. januarja so v Narodni skupščini prebrali obširne predstavitve raznih organizacij drž. nameščenecv iz dravske banovine; ki prosijo za omiljenje oz. izboljšanje uredb o dokladah. Tako izbrpno utemeljeno predstavo je vložila zlasti ljubljanska sekcija Jugoslov. učiteljskega združenja. Tudi Zveza občinskih nameščenecv dravske banovine je poslala enako spomenico, ki se je tudi prebrala v skupščini. Zanimiva je bila tudi vloga občine Tržič, ki zahteva, naj se navedena izrazito industrijska občina zaradi vladajočih draginje in izjemnega položaja uvrsti v I. draginjski razred doklad. Priporočati bi bilo, da enake korake store še mnogi drugi trgi, mesta in industrijski kraji, kjer ni draginja nič manjša.

Ugodnostne vožnje po železnici. Po uradni objavi se je ustanovila v prometnem ministrtvu posebna komisija, ki pri generalni direkciji drž. železnic sestavlja načrt za novi pravilnik o voznih ugodnostih in znižanju oz. oprostitvi normalnih voznin na drž. železnicah. Novi pravilnik bo baje stopil v veljavo s 1. aprilom t. l. — Upokojenske organizacije — pozor!

Izpremembe draginjskih razredov. Pod tem naslovom piše »Učit. tovariš«: »Širile so se govorice, da bodo izpremenjeni draginjski razredi tako, da bodo mesta in trgi pomaknjeni v nižje draginjske razrede. Namesto III. draginjskega razreda pa bo ustanovljen IV. draginjski razred. Sekcija je podvzela korake, da se to ne bi zgodilo.«

Razpored učiteljskih ženskih ročnih del. Glavni odbor JUU v Beogradu je nedavno razpravljal o določitvi zvanja in razporeditvi po skupinah učiteljskih ženskih ročnih del. Ljubljanska sekcija združenja je poslala v ti zadevi obširno vlogo vsem odločujočim in jih naprosila, naj to zadevo vendarle uredi. Učiteljice ženskih ročnih del so v zelo mučnem in negotovem polo-

žju kakšen zloben bedak si je dovolil šalo, da me je potegnil. Si morete predstavljati tako podlost?«

»Če bi le dobil v pest tega lopova,« je zarenčal Leon.

Kosilo je bilo dolgočasno, navzlic ljubeznivi vnemi gospoda Watresolta, ki je v slehernem novem znanju gledal morebitnega novega poslovnega druga. Na dolgo in na široko je govoril o svojih cvetočih poslih, se razpredal o družabniku Lohemucheu, ki ima, tako vsaj govore, milijon letnih dohodkov, pripovedoval o svojem avtomobilu... Cécile je zardevala, kar najbolj neprijetno dirnjena, in gnetla kroglice iz drobtin. Nenadoma je rekla:

»Zdi se mi, da ima gospod Gobinet več zanimanja za konje; Vas nisem že nekoč videla v Gozdiču na čistokrvnem konju, gospod Gobinet?«

Na te besede je Leon, čisto spremenjen, dvignil glavo. Izjavil je, da svojim ostalim konjem, med katerimi sta tudi Fragonard in Clodion, pripisuje večjo važnost. In ko ga je Cécile pogledala, si je samogibno potisnil zapestnike v rokava — zapestnike, katere mu je prišla postrežnica. Toda Cécilin pogled ni žarel od ironije, temveč v nežnosti in obljubah. So ljubezni, ki predstavljajo neke vrste sokrivdo in družabništvo nekakšne utvare. Iznova sta se čutila, da ju njune laži olepšujejo in varujejo. Vroče jima je postajalo. Prijetno jima je postajalo. Ljubila sta se.

Nenadoma je zazvonil telefon. Cécile je stekla k aparatu in se čez nekaj trenutkov vrnila.

»Nekdo se je zmotil v številki,« je povedala, »vprašali so po nekem gospodu Chabirotu. Rekla sem, da je gospoda Chabirota pravkar zadela kap...«

žaju, tako da je treba kar najprej urediti to vprašanje.

Nova katastrska uprava. Finančni minister je odločil, da se iz dosedanjega ozemlja katastrske uprave v Ptuj izloči področje ljutomerskega sresa in da se za to ozemlje ustvari nova samostojna katastrska uprava v Ljutomeru. Nova uprava bo pričela poslovati, ko bodo urejene vse priprave. Pred reorganizacijo finančne službe je v Ljutomeru že bila katastrska uprava oz. nekdanji evidenčni zemljarski urad.

Posnemanja vreden primer. Mestno poglavarstvo, to je nekdanji mestni magistrat, v Splitu je zoper odločbo ondotne banske uprave, ki je ukazala, naj mestna občina skladno z redukcijami prejemkov državnih nameščenecv zniža osebne in rodbinske doklade vsem občinskim uslužbenecem, vložila tožbo na državni svet. Tako je sklenil namreč splitski občinski svet. — O uspehu te vsekakor zanimive in nenavadne tožbe bomo svojčas poročali.

Znižanje občinskih plač v Zagrebu. Na ponovljeno zahtevo finančnega ministrtva je zagrebska mestna občina te dni sklenila znižati plače svojim uslužbenecem in sicer za 4 do 8%. Znižanje bo znašalo največ 600 Din na mesec, ostanejo pa neokrnjene vse plače, ki so nižje od 1500 Din na mesec. Na leto bo prihranila občina s tem znižanjem predvidoma 1.200.000 Din. Iz prihranka bo na novo nastavljenih približno 90 pogodbenih uslužbenecv, enako število dosedanjih bo pa imenovanih stalnim.

Znižanje plač v Mariboru. Mariborski občinski svet je na seji dne 28. januarja sklenil znižati vsem pragmatiskim mestnim uslužbenecem v Mariboru prejemke v istem razmerju, kakor so bili znižani državnim uslužbenecem. Znižanje zadene aktivne in upokojene mestne nameščenecv, tudi nagrade, honorarje itd. in to že od 1. oktobra 1935 dalje.

Listnica uredništva. Raznim dopisnikom! Iz nujnih razlogov, ki so izven uredništva je moralo izostati mnogo vsebinsko prav zanimivega in aktualnega gradiva. Ni naša krivda, če v tem oziru ne moremo p. n. bralecem nuditi tega, kar bi želeli. — Vsem naročnikom, ki se obračajo na uredništvo z raznimi vprašanji za pojasnila itd., sporočamo, naj prilože svojim do-

Hranilni in posojilni konzorcij
kreditna zadruga državnih uslužbenecv
v Ljubljani
ima svojo

61. redni občni zbor
v ponedeljek 17. februarja ob 19.30 uri
v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

Zborovalni red:

1. Konstituiranje občnega zbora.
2. Poročilo upravnega odbora o delovanju in o letnem računu za l. 1935. s predlogom o razdelitvi prebitka.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora o delovanju in o letnem računu za leto 1935. s predlogom o razrešnici.
4. Odobrenje letnega računa za leto 1935 in podelitev razrešnice upravnemu odboru.
5. Določitev višine, do katere se sme zadruga zadolžiti.
6. Določitev višine, do katere sme zadruga prejemati hranilne vloge.
7. Določitev višine, do katere sme zadruga odobriti posojila članom.
8. Rešenje pritožb in predlogov, ki se morajo pismeno sporočiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.
9. Dopolnilne volitve.
10. Slučajnosti.

Če ne bo občni zbor ob 19.30 uri sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje v istih prostorih za rešitev istega zborovalnega reda nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno neglede na število prisotnih združnikov.

Letni račun je na vpogled v konzorcijski pisarni, Gajeva ulica 9, med uradnimi urami.

na Očeskovskem Preži listi poročila
pisom vselej tudi frankiran pisemski ovoj
za odgovor. Izdatki za poštnino in odpremo nas sicer občutno zadenejo.

Upokojenec

Značilno. Prijatelj lista nas je opozoril, da je beograjski dnevnik »Vreme« dan pred 1. decembrom objavil notico, v kateri opozarja vse ondotne državne upokojence, da na dan 1. decembra ne bodo prejeli pokojnine, kakor redno vsakega prvega v mesecu, temveč šele 2. decembra. To pa zato, ker ima Združenje p. t. t. zvanjčnikov in služiteljev na dan 1. decembra svojo slavo, vsled česar pismonoše ta dan ne dostavljajo. — Objavljamo to zanimivo, pa tudi značilno vest, čeprav je že malo kasno, ker nam kaže, da so naši upokojeni tovariši v Beogradu v primeri z nami res v zavidanja vrednem položaju.

Železniške legitimacije za žene. Po določi spremenjenega pravilnika o ugodnostni vožnji pripada vsem državnim aktivnim in upokojenim uslužbenecem pravica do legitimacije za trikratno polovično vožnjo na leto tudi za ženo, neglede na to, ali ima žena kake dohodke ali premoženje, ozir. službo. Doslej je dobila žena tako legitimacijo samo, če je mož zanj prejemal rodbinsko draginjsko doklado. Ker so doklade za ženo (izvzemši staroupokojence) sploh odpravljene, se je ta pravica razširila na vse žene drž. uslužbenecv in upokojencev, neglede na njihov dohodek ali zaposlitev. S to določbo so mnogi pridobili pravico, katere prej niso imeli.

Nagrade zaposlenih rodbin. upokojencev. Finančno ministrtvo je izdalo pojasnilo, da se mora tudi nagrada, katero prejemajo rodbinski upokojenci v svojstvu pogodbenih uradnikov, honorarnih uslužbenecv in dnevičarjev v državni ali samoupravni službi, od 1. oktobra 1935 dalje znižati za 20%. To pa zaradi tega, ker se v zakonski uredbi št. 37.420/I-35 v 1. odst. čl. 2 uporablja izraz »upokojenci, ki označuje tako osebne kakor tudi rodbinske upokojence. To je jasno videti iz razloga,

ker zakonodajalec v vsaki odločbi, ki naj velja samo za osebne ali samo za rodbinske upokojence, to izrečno tudi poudarja. Ker tega tukaj ni storil, je smatrali, da ta izraz označuje obojne upokojence.

Redni prejemki zaposlenih upokojencev. Glavna kontrola je na splošni seji od 1. novembra 1935, št. 124.145, zavzela stališče, da je nagrade državnih upokojencev, zaposlenih v svojstvu pogodbenih uradnikov, honorarnih uslužbenecv in dnevičarjev treba znižati po določbah čl. 9 uredbe o znižanju prejemkov od 17. septembra 1935, št. 37.420/I. Na podlagi tega mišljenja je finančni minister izdal pojasnilo (št. 49.026/I od 27. decembra 1935), da se morajo pod rednimi prejemki zaposlenih upokojencev po 1. odst. čl. 9 cit. uredbe razumeti samó tisti prejemki, ki se jim izplačujejo kot upokojencem. Zato se nagrada, ki se zaposlenim upokojencem izplačuje kot pogodbenim uradnikom, honorar, uslužbenecem in dnevičarjem znižuje od 1. oktobra 1935 po 1. odst. čl. 9, ne pa po čl. 8 cit. uredbe.

Staroupokojenci, javite se! Mariborska mestna uprava (krajevni odbor) »Udruženja penz. oficira i voj. činovnika kraljevine Jugoslavije« namerava podvzeti energično akcijo v svrhu povišanja pokojnin staroupokojencem. V to svrhu so krajevni odbor v Mariboru potrebni sledeči podatki: koliko takih častnikov in voj. uradnikov živi še v naši državi, kje isti bivajo, koliko prejemajo mesečne pokojnine z doklado vred, koliko so stari, koliko rodbinskih članov vzdržujejo in ali imajo razen pokojnine še druge dohodke in koliko na mesec. Zato prosimo vse staroupokojene gg. častnike in voj. uradnike, naj se nemudoma in neposredno javijo: »mestni upravi Udruženja penz. oficira i voj. činovnika v Mariboru«.

Iz organizacij

Napadi na naš stan. Pod tem naslovom poroča »Učiteljski tovariš«: »Vodstvo organizacije bo z vsemi sredstvi branilo učiteljsko pred napadi, ki se pojavljajo v tisku in na zborovanjih proti učiteljsstvu. Poznamo samo stanovsko linijo. Od nje nismo odstopili prej in ne bomo tudi v bodoče. Ščitili smo z vsemi sredstvi moralne in materialne pravice članstva in bomo doprinesli za to tudi dokaze.«

Zborovanje železniških uradnikov. Na svečnico, dne 2. februarja ima ljubljanski oblastni odbor Združenja železniških uradnikov svoj redni letni občni zbor. Zborovanje bo v restavraciji Miklič v Ljubljani,

Kolodvorska ulica 43. Dnevni red je običajen.

Učiteljski predlogi za finančni zakon. Iz predlogov okrajnih učiteljskih društev in sklepov banovinskega občnega zbora je ljubljanska sekcija JUU sestavila predloge, ki naj bi se upoštevali pri sestavi finančnega zakona za leto 1936/37. Najvažnejši predlogi se tičejo naslednjih zadev: stanarina učiteljev, disciplinski predpisi, razpis prostih mest, dodeljevanje učiteljskega, postavljanje nadzornikov, vstetje službenih let, odsluženih v pogodbeni ali zasebni učiteljski službi (na pr. na šolah Družbe sv. Cirila in Metoda), napredova-

nja in ustanovitev večjega števila pripravniških mest.

Železničarski tisk. Železniški uslužbenci izdajajo več strokovnih časopisov, ki so glasila strokovnih organizacij dotične panoge železniškega uslužbenstva. So to: »Glasnik železniških činovnikov« (organ Združenja železniških uradnikov — Zagreb), »Glasnik železničara i brodar« (organ UJNZB — Beograd), »Ujedinjeni

železničar« (Ljubljana), »Vozovodja« in »Mašinovodja«. — Popolnoma strokovnega značaja je list »Saobračajni pregled«. Družinski list s slikami je zelo razširjeni beograjski »Željeznički vijenac«. V Sarajevu izdajajo železničarske zadružne ustanove svoj dobro urejvani »Zadružni glasnik«, ki razpravlja seveda poglavito o združgarskih vprašanjih.

Državni svet

Sestava državnega sveta. Za leto 1936 so oddelki državnega sveta tako-le sestavljeni: I. oddelki; predsednik dr. St. Sagadin; člani Drag. Todorović, dr. Dj. Supilo, B. Protić in N. Kovačević. — Področje: predmeti min. predsedništva, ministrstev za zun. posle, notr. posle, za trgovino in industrijo, oddelka za vere, vse samoupravne stvari in spori o pristojnosti. — II. odd. predsednik: dr. J. Barić; člani: A. Vildović, Z. Milovanović, dr. P. Čubrović in M. Nedić. — Področje: ministrstvo za prosveto, soc. politiko, telesno vzgojo, kmetijstvo. — III. odd. predsednik: dr. R. Jovanović; člani: B. Damjanović, S. Tavrčić, dr. St. Kerbler in P. Jurišić. — Področje: ministrstvo za vojsko in za gradbe. —

IV. odd. predsednik: Ivan Škarja; člani: St. Nešić, Osman Nuri Hadžić, A. Perko- vić, Drag. Lecvac. — Področje: personalne zadeve fin. ministrstva (postavitve, napredovanja, odpusti, pokojnine) in nekateri drugi posli tega ministrstva, min. za gozdove in za pravosodje. — V. odd. pred- sednik: L. Jankulović; člani: P. Miličić, M. Ivanišević, L. Pištelić in dr. Fr. Svetek. — Področje: min. za promet, za pošto in pri- tožbe v disciplin. zadevah. — VI. odd. predsednik: dr. M. Rosić; člani: A. Mata- nović, V. Nikolić, dr. T. Pečić, N. Kr- stić. — Področje: carinski in trošarinski predmeti, monopol. kazniva dejanja in davčne zadeve.

Po svetu

Zvišanje prejemkov v Ameriki. Vlada Zedinjenih držav Severne Amerike je skle- nila, da zviša vsem javnim uslužbencem plače za 5%. S tem povišanjem se dejan- sko vrnejo ameriškim državnim uslužben- cem prejemki, katere so prejeli začet- tek leta 1934. in ki so jim bili kasneje znižani. To znižanje je znašalo vsega sku- paj 15%. Ker je ameriška vlada lani dva- krat zvišala prejemke za 5%, so s tem letošnjim zvišanjem dosegli drž. uslužben- ci svoje stare neokrnjene prejemke, kakor so jih prejeli pred sedanjo gospodarsko krizo. — O tem smo pa že nedavno pisali.

Organiziranje državnega uslužbenstva na Češkoslovaškem. Praški listi poročajo, da je češkoslovaško ministrstvo za notra- nje zadeve odobrilo pravila »Eksekutive javnih nameščenecov«. Doslej je osrednje vodstvo češkoslovaških uradniških organi- zacij bila prosta združitev poglavitnih strokovnih društev javnih nameščenecov, nekako tako, kakor je bil nekdanji naš Glavni Savez. Zdaj se je pa oblika cen- tralnega zastopstva takó spremenila, da se

je osnovala eksekutiva v obliki društva. Članstvo tvori za enkrat dosežanih 12 glavnih strokovnih organizacij. Te so: Sta- novski svet javnega uslužbenstva, Srednje- šolska zveza, Centrala strokovnih društev, Vseučiliška zveza, Zveza češkoslovaških učiteljev, Češkoslovaška učiteljska enota, Združenje uradnikov III. službenega raz- reda, Blok železničarskih organizacij in Osrednja zveza češkoslovaških upokojen- cev, razen teh pa še naslednje organiza- cije nemških javnih uslužbencev: Zveza društev nemških državnih nameščenecov, Nemška učiteljska zveza in Državno zdru- ženje nemških upokojencev. Vse navedene organizacije imajo zdaj nad 170.000 članov.

Uradne ure v Avstriji. Avstrijska vla- da je določila od 1. januarja t. l. dalje se- demurni delavnik za vse državne urade. Urajuje se nepretrgoma od 8. do 15. ure. Dovoljene so izjeme samo za poedine stro- ke in posamezne primere. Tako se morejo uradne ure podaljšati za eno uro, morejo se pa tudi prekiniti, tako da se urajuje deljeno v dveh delih.

Nove knjige

»Mladika« je izšla v novi opremi. Ovoj in zaglavja je prav okusno izdelal slikar St. Pengov. Prva številka objavlja začetek povesti V. Winklerja »Dobravski bogovi« in prevod iz slovaškega dela M. Urbana »Le- sen kruh«. Svoje zdravniške zgodbe na- daljuje B. Kazak, Ivan Zorec je pa prišel z objavljanjem mladostnih spominov. Na- rodne pravljice s Koroškega nadaljuje V. Moederndorfer. O izraznih sredstvih v glasbi piše L. Puš, slovanski vestnik pa J. Sedivy. List vsebuje še celo vrsto praktič- nih člankov za družino, za kuharico, ugan- karsko gradivo in slično. Je lepo ilustriran in objavlja venec reprodukcij po slikah slovenskih slikarjev iz minulega stoletja. Urejuje »Mladiko« dr. Jože Pogačnik. —

List se naroča v Celju, Mohorjeva tiskar- na, in velja za vse leto 84 Din. »Mladika« je danes gotovo najboljši in najlepši slo- venski družinski mesečnik.

»Zdravje«. Vsebinska 7. številka, ki je pravkar izšla: Nekateri nalezljive bolezni; Dr. Kožuh Ludvik: Zdravstvena zadru- ga v Ponikvah na Dolenjskem; dr. Lapajne Živko: O splavu in sterilizaciji; Veliki arabski zdravnik; Vpliv prehrane na zo- bove in zdravje sploh; Čuvajte otroke pred opeklinami; Življenjska pravila Can- gajseka; Pravilno zračenje sob; Priessnitz- evi obkladki; Odpornost proti boleznim; Žrtve jetike in raka; O krčnih žilah; Glas- nik higijenskih ustanov; Drobtine. — Upra- va: Ljubljana, Pred Škofijo 1. Letna naroč-

nina za Jugoslavijo 30 Din. Zelo dobro urejvani zdravstveni mesečnik prav toplo priporočamo.

Zadružni vestnik

Hranilni in posojilni konzorcij, kre- ditna zadruha drž. uslužbencev v Ljublja- ni ima občni zbor v ponedeljek 17. febru- arja t. l., ob pol 20. zvečer. Zborovanje se vrši v sejni dvorani ljubljanskega mestne- ga magistrata. — Dnevni red glej v da- našnjem oglasu!

Zadružna prenočišča v Sarajevu. Ze- lezničarska Kreditna in podporna zadru- ga v Sarajevu obvešča vse državne uslužben- ce in upokojence, člane naših zadrug, da jim je na razpolago v Sarajevu zadružno prenočišče v ulici Kraljice Marije št. 16 (blizu Marijinega Dvora). Na razpolago so sobe z eno posteljo, ki veljajo na dan po 20 Din za osebo, sobe z dvema in tremi posteljami po 15 Din, sobe s štirimi po- steljami so pa po 10 Din za osebo. Do prenočevanja imajo pravico tudi družinski člani naših zadrugarjev. Sobe so moderno urejene, čiste, centralno kurjene in je na razpolago tudi kopel.

Nekaj mednarodne zadružne statistike. V 40 državah je organiziranih približno 100 milijonov zadrugarjev in njihovih družin- skih članov v približno 141.000 zadrugah, članicah Mednarodne zadružne zveze. Od teh zadrug je 57.000 nabavljalnih s približno 86.5 milijona članov, kreditnih zadrug je 46.000 z več kot 9 milijoni članov, poljedel- skih zadrug je 37.000 in imajo nad 3.1 mi- lijona članov, proizvajalnih zadrug je pa komaj 1.322, imajo pa 147.500 članov. Cel- lotni letni promet vseh zadrug znaša nad 4 milijarde zlatih funtov na leto. Vložena glavnica presega znesek 340 milijonov, re- zervni skladi pa znašajo 214 milijonov zla- tih funtov.

Narodno gospodarstvo

Draginja neprestano narašča. Po služ- benih podatkih Narodne banke za mesec november, se je tudi v tem mesecu zviša- nje indeksa cen na debelo nadaljevalo. Splošni indeks je v novembru narastel za 1.2 točke na 71.2. Naš splošni indeks cen v trgovini na debelo se je torej v štirih zad- njih mesecih dvignil za 7.9 točke, to je za 12.3%. Naraščajo zlasti cene žitu (pšenici, koruzi), jajcem, svinjskemu mesu itd. Med industrijskimi izdelki so se pa podražili sladkor, moka, usnje in bombažni izdelki. — Življenje drž. uslužbencev postaja vsak dan težje in obupnejše.

Breme najemnin. Pri zbiranju podat- kov o stanovanjih in najemninah, katero je odredila banska uprava, je mariborski mestni magistrat ugotovil prav zanimive podrobnosti. V Mariboru je vseh stanovanj 8988. Zanja so plačali letos najemniki nad

37 milijonov Din najemnin. Vsak stano- vanjski najemnik v Mariboru je torej pov- prečno plačal letos za stanovanje 1356 Din. — Iz teh podatkov in iz gradiva iz drugih naših mest, je razvidno da so najemnine v Sloveniji še vedno močno pretirane in da je zakonska ureditev tega vprašanja nujno potrebna. Z ozirom na nedavno znižane prejemke državnega uslužbenstva bo vse- kakor treba kar najprej maksimirati sta- novanjske najemnine.

Davčna obremenitev naših mest. Iz ob- sežnega članka v »Beograjskih opštinskih novinah« o občinski fiskalni obremenitvi prebivalstva naših mest, objavljamo samo nekatere podatke, ki se tičejo nekaterih mest. Po tem pregledu je v tekočem pro- računskem letu povprečno vsak prebivalec najbolj obremenjen v Ljubljani, kjer na po- sameznika odpade 577.60 Din davčnega bremena. Ljubljani sledi Beograd s 490.50, nato Zagreb s 474.50 Din na prebivalca. Na petem mestu je Maribor, kjer je vsak pre- bivalec obremenjen s 431.90 Din davkov. Treba je pa upoštevati, da Beograd nima banovinskih fiskalnih bremen. Neposredne davščine znašajo v Ljubljani 9%, v Mari- boru 6.3%, v Zagrebu 16%, v Beogradu pa samo 4.1% vseh mestnih dohodkov. Tro- šarine znašajo v Mariboru 8%, v Ljubljani 26%, v Zagrebu 21%, v Beogradu pa 24% celotnih mestnih dohodkov. Od občinskih podjetij ima najvišje dohodke Zagreb (17.4 milijona), nato pride Maribor s 7.2 mil., Ljubljana s 6.1 mil. in Beograd s 5.8 mil. Din. Na fiskalne dohodke odpade v Beo- gradu 38% vsega proračuna, v Zagrebu 42.5%, v Ljubljani pa 47%.

Zdravstvo

Sedenje otrok. Tudi takrat, ko je šol- la, naj gledajo starši na to, da preprečijo oškodovanja, ki jih sicer prinaša otrokom sedenje. Doma naj otroci kolikor mogoče malo sedijo. Če imajo domače naloge ali sploh dosti učenja, naj se učijo in naj ne berejo zmeraj sede. Majhni otroci mo- rejo pri učenju kratkoma ležati na tre- buhu.

Ne beri v postelji! Mnogo je ljudi ki v postelji berejo, posebno takih, ki ne more- jo spati. Priznajo pa že sami, da je branje v postelji za glavo, roke in oči precej ne- pripravno; in moremo pristaviti, da ob ve- činoma ne ravno dobri razsvetljavi trpi tudi vidna moč oči. Slednjič pa tudi duh nima nič od branja. Lahko branje more sicer večkrat odstraniti ovire, ki zabra- njujejo spanje; veččinoma je pa čtivo zani- mivo in nam spanje prepodi, namesto da bi ga nam privabilo. A tudi v najboljsem primeru ima branje malo vrednosti, če smo utrujeni; saj takrat ne beremo s pol- no pazljivostjo. Vse izkušnje in vsa pre- mišljanja nam pravijo, da branje v po- stelji ni samo nepraktično, temveč tudi nezdravo in zato neprimerno.

(Iz »Zdravja«.)

Poravnajte naročnino!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruha državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruha v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščenecem po 8% proti zasnabi na plačo na prvem mestu in poročju.

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciška 6
Telefon št. 3397

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna spre- jema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik.
Cene solidne! Poštežba točna! Zahtevajte cenik!

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Zadruha državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 / Telefon št. 2421

*Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!*

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.